

R

REVEIL-SERIE

DE GENODIGDEN
VERONTSCHULDIGEN ZICH

ABRAHAM HELLENBROEK

No. 507

SEPTEMBER 2014

ABRAHAM HELLENBROEK

Abraham Hellenbroek werd geboren te Amsterdam op 3 december 1658. Hij was de zoon van de koopman Johannes Hellenbroek en Elisabeth Klufft. Thuis ontving hij een godsdienstige opvoeding.

Aan de Illustre School in Amsterdam volgde hij voorbereidend onderwijs, waarna hij in 1677 theologie ging studeren aan de universiteit van Leiden. Na de voltooiing daarvan werd hij in 1682 tot predikant bevestigd in zijn eerste gemeente Zwammerdam. Vervolgens diende hij de gemeenten van Zwijndrecht (1691), Zaltbommel (1694) en Rotterdam (1695). Toen hij nog in Zwammerdam stond, trouwde hij op 21 februari 1690 te Rotterdam met Geertruida van der Hoeven, dochter van Nicolaas van der Hoeven, koopman en regerend schepen te Rotterdam. In 1728 ging hij met emeritaat. Hij overleed in Rotterdam op 16 december 1731. Zijn vrouw overleefde hem meer dan twintig jaar, zij overleed in 1753.

Abraham Hellenbroek werd in aanvang getypeerd als coccejaan, maar na een geestelijke ommekeer, die omstreeks 1690 plaatsvond, koos hij voor de voetiaanse stroming in de kerk. Hij was een befaamd prediker. Sommigen (o.a. Melchior Leydekker en Johannes à Marck) beschouwden hem als de bekwaamste kanselredenaar van zijn tijd. Zijn prediking kenmerkte zich door een sterke analyse van de tekst. Daarbij was hij niet afkerig van vergeestelijking van bijbelteksten, zoals o.a. blijkt uit

zijn verklaring van het Hooglied. In de toepassing legde Hellenbroek meestal grote nadruk op de praktijk van de godzaligheid. Hij pleitte zeer voor levensheiliging, besteedde aandacht aan de actualiteit en toonde zich zo een praktische en pastorale zielzorger. Vooral in zijn tijdpreken ijverde hij voor een reformatie van de zeden onder het volk en de dienaren van overheid en kerk. Van zijn diaconale instelling getuigt het feit dat hij giften inzamelde voor de Hugonoten op de Franse galeien. De giften droeg hij over aan de Waalse diaconie in Rotterdam. Opvallend is zijn irenische visie op de Joden. In zijn werk “De evangelische Jesaja” beschouwt hij hen als de stam waarop de heidenen zijn geënt; bekeerde Joden en bekeerde heidenen vormen de Kerk van het Nieuwe Testament.

Al in zijn eerste gemeente beijverde Hellenbroek zich voor de verbetering van de catechese. Dat leidde in 1706 tot de uitgave van een geheel nieuw catechisatieboekje, getiteld: “Voorbeeld der goddelijke Waarheden”. Het beleefde tientallen herdrukken, en wordt tot op vandaag gebruikt in vele gemeenten. Er verscheen in de zestiger jaren van de vorige eeuw ook een hertaalde uitgave: “De Geloofsleer voor onze christelijke jeugd” (Oostburg z.j.). Tijdens zijn leven verschenen zijn prekenbundels “De evangelische Jesaja” (1701-1703) en “Het Hooglied van Salomon” (1718-1720). Na zijn overlijden werden nog enkele prekenbundels van hem voor de pers gereed gemaakt door zijn neef Frederik Hendrik Hellenbroek,

namelijk “Bijbelse Keurstoffen” in twee delen (1733-1734), “De kruis triomph van Vorst Messias” (1737), en “Nuttige Mengelstoffen” (1742). Naar het oordeel van deze neef stelde Abraham Hellenbroek in zijn preken alleen die zaken aan de orde die in het kader van een zorgvuldige exegese echt gezegd moesten worden. Daardoor vielen zijn preken niet lang uit.

Bron: Biografisch Lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 5, pg. 237-238.

De hierna volgende preek, die gehouden werd op 19 juli 1722, is herschreven in de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands. Ze is afkomstig uit het boek “Bijbelsche Keurstoffen”, zijnde een verzameling van verscheide texten, zo des Ouden als des Nieuwen Testaments, naar gelegenheid van Tyden en Zaken verklaart en toegepast door Abraham Hellenbroek, in zyn leven Bedienaar des Heiligen Euangeliums te Rotterdam. Uit zyne nagelatene Schriften ter beoginge van gemene nut en stigtinge in het licht gebracht door Frederik Hendrik Hellenbroek, eerste deel, derde druk, te Amsterdam bij Adrianus Douci, Boekverkoper in ’t midden van de Stilsteeg, met Privilegie, 1744, pg. 553-561. De preek over het eerste gedeelte van de gelijkenis werd als nummer 504 uitgegeven in mei 2014.

DE GENODIGDEN VERONTSCHULDIGEN ZICH

door

ABRAHAM HELLENBROEK

‘Zij begonnen allen zich eendrachtig te verontschuldigen. De eerste zeide tot hem: Ik heb een akker gekocht, en het is nodig, dat ik uitga, en hem bezie; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd. En een ander zeide: Ik heb vijf juk ossen gekocht, en ik ga heen, om die te beproeven; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd. En een ander zeide: Ik heb een vrouw getrouwd, en daarom kan ik niet komen’.

Lukas 14 vers 18-20

De dienst van God en de dienst van de wereld kunnen onmogelijk met elkaar samengaan. Het zijn twee heren met een geheel tegenstrijdige gezindheid. Wat de ene wil, wil de andere niet. Is het ergens waar, dan hier: ‘Niemand kan twee heren dienen; want of hij zal de ene haten en de andere liefhebben, of hij zal de ene aanhangen en de andere verachten. Ge kunt niet God dienen en de mammon’, Mattheüs 6:24. Zo zegt ook de apostel Jakobus: ‘Zo wie dan een vriend der wereld wil zijn, die wordt een vijand van God gesteld’ (4:4). Het is derhalve

een uiterst noodzakelijke les: ‘Heb de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is; zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem’, 1 Johannes 2:15. Als iemand zo ver komt dat hij op het linzenkooksel van de wereld verliefd raakt, dan zal hij er met de onheilige Ezau gemakkelijk zijn eerstgeboorterecht voor verkopen. Wie met de vrouw van Lot te veel naar Sodom omziet, blijft buiten Zoar. De Heere Jezus noemt het zeer bezwaarlijk dat een rijke in het Koninkrijk der hemelen zal ingaan.

Dit is een waarheid, die we op een zeer duidelijke wijze naar voren zien komen in onze tekst. We hebben in de vorige preek¹ gezien hoe de Heere Zijn Dienstknecht, de Messias, zond om de Joden te roepen. Hij wilde hen uitnodigen voor het grote avondmaal dat de Heere ging bereiden met het Nieuwe Testament. Daarom laat Hij hen aanzeggen: ‘Komt, want alle dingen zijn nu gereed’. Wie had nu anders kunnen denken of zij zouden ook aanstands van hun kant gereed geweest zijn. Maar het valt geheel anders uit. Zij beginnen zich allen eendrachtig te verontschuldigen. Wat is de oorzaak daarvan? Alleen de liefde tot en de verkleefdheid aan de wereld. Ze hebben hun akkers, hun ossen en hun vrouwen te lief. Daarom slaan ze de nodiging tot de genade af. Ze blijven thuis.

We overdenken nu de beweegredenen op grond waarvan de genodigde Joden, en ook alle mensen van nature, wei-

1 Over Lukas 14 vers 17 (Reveil-serie nr. 504, mei 2014)

geren te komen tot de genademaaltijd van het Evangelie. We zien hier twee zaken:

1. De algemene verontschuldiging: *Zij begonnen allen zich eendrachtig te verontschuldigen.*
2. De redenen die zij ieder persoonlijk gaven voor hun weigering: *De eerste had een akker gekocht, de tweede vijf juk ossen en de derde had een vrouw getrouwd.* Om die redenen zoeken zij zich te verontschuldigen.

1. De algemene verontschuldiging

Het eerste punt is dus: ‘Zij begonnen allen zich te verontschuldigen’. In de vorige preek over vers 17 hebben we aangetoond dat de personen over wie het hier gaat, de Joden zijn die in de tijd van de Heere Jezus leefden. Als van hen allen gezegd wordt dat zij zich begonnen te verontschuldigen, moet men daaronder verstaan het grootste gedeelte. Want sommigen van hen hebben zich op de nodiging van de Heere Jezus wel laten vinden. Enigen van hen slechts uiterlijk, anderen hebben zich van harte gevoegd tot het grote Avondmaal. Zij gaven gehoor aan het aanbod der genade in overeenstemming met de nieuwe bediening van het Evangelie. Maar dit waren er slechts weinigen. Het merendeel verhardde zich en bleef het Evangelie ongehoorzaam. Over hen wordt hier nu in algemene zin gesproken en wel, zoals uit het vervolg blijkt, over allen van de Joden die voornaam en rijk geworden waren; ze hadden akkers en ossen. Zij

worden onderscheiden van de armen en verminkten, van wie enigen zijn toegebracht.

Zij begonnen zich te verontschuldigen, dat wil zeggen ronduit te weigeren, zoals sommigen dit ook vertalen. Maar ze laten het voorkomen dat het ongelegen komt of onmogelijk is. Om die reden menen ze of geven ze voor dat het te verontschuldigen is dat zij niet komen, zodat hun geen schuld treft. Dat is de aard van de mens van nature. Ze durven en willen gewoon niet ronduit zeggen 'Ik wil niet!', als ze ergens toe verplicht worden. Daar is de wereld afkerig van. Hun geweten dat nog spreekt verdraagt dit niet. Maar ze gebruiken de onmogelijkheid als verontschuldiging om hun eigen geweten en anderen tevreden te stellen. Zo willen ze anderen en zichzelf doen geloven dat ze onschuldig zijn. Altijd zoeken ze een vijgenblad als voorwendsel en bedekking van hun schande. Zo werken ze op een verontschuldiging aan. Maar dat was voor de Heere niet anders dan de nodiging bot afslaan. Volslagen weigeren en niet willen. Zo spreekt ook de Heere Jezus erover: 'Die niet gewild hebben dat Ik over hen Koning zou zijn, breng ze hier en sla ze hier voor Mij dood' (Lukas 19:27). En ook: 'Ik heb uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijk een hen haar kuikens bijeenvergadert onder de vleugels, en gij hebt niet gewild' (Mattheüs 23:37).

Let eens op hun eensgezindheid in dit opzicht: 'Zij begonnen zich allen eendrachtig te verontschuldigen'. In de grondtekst is het een duistere en afgebroken manier van

zeggen, waarover de uitleggers van mening verschillen. Letterlijk staat er: ze begonnen zich ‘uit één’ te verontschuldigen. Sommigen vullen dit dan aan met ‘uit één stem’ of ‘één mond’. Anderen met ‘uit één hart, uit één gevoelen, uit één oorzaak, of op één ogenblik’. Dat wil zeggen dat zij het tegelijkertijd over hetzelfde onderwerp nagenoeg om dezelfde reden met elkaar eens waren; dat ze op de uitnodiging voor het grote avondmaal niet willen ingaan, maar volharden in hun dagelijkse bezigheden.

Want al hun beweegredenen lopen op hetzelfde uit, namelijk op een al te grote gehechtheid aan de dingen van deze wereld, al wenden ze ieder voor zichzelf iets anders voor. Deze beweegredenen worden dan vervolgens door ieder van hen genoemd.

2. De persoonlijke verontschuldigen

De eerste zeide tot Hem. Tot Hem, dat is tot de Knecht van de Vader, de Messias. Het zeggen moet men niet letterlijk opvatten, maar men moet eronder verstaan dat ze zich met hun daden zo gedragen. Als hier zo van de eerste, de tweede en de andere gesproken wordt, moet men dit ook niet opvatten als van een enkel persoon. Bedoeld zijn groepen van mensen. Onder deze drie groepen moet men ook alle andere verstaan die om welke oorzaak dan ook uitstellen of verzuimen de aangeboden genade te aanvaarden.

Het eerste voorwendsel is: ik heb een akker, dat is een of ander stuk land, gekocht en het is nodig, om het belang dat ik in die akker heb, dat ik uitga, buiten de stad waar het land ligt, en hem bezie. Ik wil alles in ogenschouw nemen of de aankoop mij bevalt. Wat ermee moet worden gedaan. Hoe die kan worden gebruikt. Aan wie ik hem zal verhuren of als bouwgrond zal aanbieden. Hoe het gesteld is met het gewas en de vruchten daarop. Zo zal ik over alles mijn oog laten gaan, opdat ik er aanzienlijke en rijke inkomsten uit kan verkrijgen.

Zij die dit voorwenden, beoordelen dit alles als betamelijk en noodzakelijk. Daarom zeggen ze: 'Ik bid U'. Zij willen voor de schijn nog beleefd spreken, ze willen hem die hen nodigt liefst nog te vriend houden. Ik bid u, houd mij voor verontschuldigd, neem het mij niet kwalijk. Wat ook u het zo op dat ik daardoor met reden te verontschuldigen ben.

Wie met deze mensen worden bedoeld, is gemakkelijk te zeggen. Niet alleen de Joden die vastzitten aan het land Kanaän en aan de tempeldienst, welke hier dan met de akker worden bedoeld. Maar ook, die mogen we wel insluiten, meer in het algemeen de mensen die veel te vast zitten aan hun handel en bezittingen, aan het beheer van hun goederen, en de opbrengsten daarvan. Zij zetten hun hart erop en zijn er veel te druk mee bezig om deze te bewaren, te vermeederen, en op een buitensporige manier daaraan zorg te besteden.

Daar komt nu nog een tweede soort mensen bij, namelijk die zeggen: *Ik heb vijf juk ossen gekocht*. Het grondwoord voor juk betekent soms het houten of het leren tuig dat men de ossen oplegt als ze moeten ploegen of iets moeten trekken. Daarom kan men hier ook vertalen: ik heb vijf ossenjukken gekocht. Soms koppelde men door middel van zo'n juk twee ossen aan elkaar. Daarom verstaan de Grieken onder een juk zoiets als 'een paar'. Dan zijn vijf juk ossen zoveel als vijf paar ossen of tien ossen.

Waarom er nu juist over dit aantal wordt gesproken, en of dat een betekenis heeft of niet kan men niet precies zeggen. Misschien om het grote aantal ervan uit te drukken. Misschien was men in zware grond, zoals in Kanaän, gewoon vijf paar ossen voor de ploeg te gebruiken. Zoveel ossen had deze man immers gekocht. En hij zegt erbij: 'Ik ga heen'. Hij zegt niet: 'Het is nodig' dat ik ze ga beproeven. Hij veronderstelt dit dus als betamelijk, noodzakelijk. Misschien wordt hij ook zo sprekende ingevoerd omdat hij reeds onderweg is. Ik ga heen om ze te beproeven. Dat schijnt zoveel te betekenen als om ze eens voor de ploeg te spannen of ze op de dorsvloer het koren te laten dorsen en de halmen te laten uittreden. Voor beide werkzaamheden werden de ossen door de Joden gebruikt. Zo wilde hij hen beproeven in hun kracht en bekwaamheid of zij aan dit werk gewend zijn, of ervoor geschikt.

Daarop zegt ook hij: 'Ik bid U, houd mij voor veront-

schuldigd'. Hiermee wordt deze soort van mensen omschreven. Sommigen zeggen dat dit de mensen zijn die teveel hingen aan de offers waarvoor men ossen gebruikte en die ook te veel gebonden waren aan de Joodse leraren die hier dan de ossen zouden zijn. Offers en leraren als een juk aan elkaar verbonden en op de schouders van het volk der Joden gelegd. Maar deze opvatting heeft wel beschouwd weinig overtuigingskracht.

Deze verontschuldiging verwijst meer naar die mensen die te veel in hun werkzaamheden opgaan, in het werk van hun dagelijks beroep. Dit wordt hier dan als het werk van een boer voorgesteld, omdat dit niet van het minste is, en in het algemeen het werk van alle ambachten en bezigheden kan insluiten. Zo geeft dit beeld op een goede wijze de zorg weer die men heeft bij het zoeken van levensonderhoud.

De laatste soort mensen die naar voren komt zegt: 'Ik heb een vrouw getrouwd'. Hiermee kan hij twee dingen bedoelen. Allereerst kan hij zien op de huiselijke zorg die hij zich op zijn hals heeft gehaald. 'De getrouwde bekommert zich met de dingen der wereld' (1 Korinthe 7:33). Dan zou deze verontschuldiging zien op de zorgen en drukte die aan het huwelijk eigen zijn en alle huiselijke bezigheden die daaruit voortvloeien, zoals de zorg voor de kinderen en andere huisgenoten, om hen te leiden en alle huiselijke zaken goed te regelen. Het kan ten tweede zien op het genoegen dat hij, nu hij pas

getrouwd is, aan zijn vrouw moet schenken en ook met haar moet genieten. Om die reden verontschuldigt hij zich. Vergelijk hiermee hoe onder het Oude Testament de jonggetrouwden voor enige tijd vrijgesteld waren van de krijgsdienst. Dus kan dit ook bedoeld zijn om er allerlei soort van zinnelijke mensen door uit te beelden, die te veel verslaafd zijn aan de begeerlijkheden van het vlees, zoals Johannes dit noemt in 1 Johannes 2. Ze geven zich te overdadig over aan geoorloofde, maar vooral aan ongeoorloofde wellust, genoegens en vleeselijke onreinheden. Deze mensen zeggen ronduit, wat onheuser dan de vorigen, maar nochtans wat de uitwerking betreft hetzelfde: ‘Daarom kan ik niet komen, ik heb er geen tijd voor en er geen zin in.

Zie nu eens, de ene mag het wat vriendelijker, de andere wat meer onbeschaamd afslaan; de ene grijpt dit aan, de andere dat, maar daarin zijn mensen van nature het eens: ze weigeren te komen, dat is de uitkomst. Zie ook eens hoe ver de dwaze inbeelding natuurlijke mensen kan misleiden. Ze beelden zich in dat het volslagen onmogelijk is en daarom menen ze zonder schuld te zijn. Intussen schijnt de dwaasheid van hun voorwendsels dwars door alles heen. Inderdaad men mag een akker, men mag ossen kopen om die te bezien en te beproeven, men mag een vrouw trouwen. Maar men moet ze kopen, gebruiken en trouwen voor de Heere, die bezittend als niet bezittend, die gebruiken als niet misbruikend (1 Korinthe 7:30-31).

Toepassing

Wat zien we in deze weigerende genodigden een beeld van onze tijd. De Heere zendt ook Zijn dienstknechten onder ons nog uit, om ons te nodigen tot het grote Avondmaal, tot het zalige genieten van de genade, dat in God volkomen toereikend is. Maar zie eens, men moet ook ten opzichte van onze tijd bijna zeggen, dat al de genodigden zich eensgezind verontschuldigen. Er zijn er hier en daar wel die aan de oproep van de genade gehoor geven, maar als men op het merendeel ziet, moet men bijna zeggen: zij verontschuldigen zich allen en zij verontschuldigen zich eensgezind. Het is of de wereld daarin overeenstemt, alsof men samenspannt en met opzet zegt: *Wij zullen niet komen*. Hoe uitzonderlijk is het, dat men hier of daar eens van iemand hoort, die op de roepstem van het Evangelie krachtdadig bekeerd is. Men leeft onder de uiterlijke bedeling der genade, maar men heeft er geen deel aan. Wat houdt de meesten tegen? Niet anders dan die voorgewende verhinderingen: de vele bezigheden met de zaken buiten God en de drukte die daarmee gepaard gaat. De wereld en het genot daarvan houden hen buiten de hemel.

Wat zijn er veel mensen die een akker gekocht hebben en daardoor verhinderd worden om te komen. Daarmee bedoel ik hen die door hun hoge staat, door eer en grootheid in de wereld worden afgehouden van de Heere en

Zijn gemeenschap. Het bezit van akkers, landerijen, hoeven en hofsteden, is iets dat aan mensen van staat en aanzien bijzonder eigen is. Menigeen wordt weerhouden door zijn maatschappelijke waardigheid. Men heeft als gevolg van zijn hoge staat zoveel te doen dat men geen tijd voor wezenlijke dingen heeft. Of het hart is zo opgeblazen, dat er geen plaats is voor andere dingen, die ze voor minderwaardig aanzien. Of ze achten het beneden hun stand, en ze schamen zich, om zich met deze, in hun ogen onbetekenende, zaken bezig te houden.

Ook bedoel ik hen die door veelheid van rijkdom in goederen en bezittingen, waarvan akkers en hoeven een symbool zijn, worden uitgesloten van het Koninkrijk van God. 'Hoe bezwaarlijk zal een rijke in het Koninkrijk der hemelen ingaan. Het is lichter dat een kameel gaat door het oog van een naald, dan dat een rijke ingaat in het Koninkrijk Gods (Mattheüs 19:23-24). Wat zijn er velen die veel te zwaar beladen zijn met rijkdommen om te kunnen komen. Die zich zo in het bezit daarvan vermaken, dat zij niets anders zoeken. Die aan het beheer daarvan zoveel tijd kwijtraken dat ze geen tijd over hebben voor hogere zaken. Die door het gebruiken van hun bezit zich zo aan het verderf overgeven, dat ze zichzelf een verhindering naar de hemel en een geplaveide weg naar de hel zijn.

Eveneens bedoel ik hen, die met hun koopmanschap en handel zo druk bezig zijn dat ze nauwelijks ooit tijd voor iets beters overhebben. Mensen die er alleen maar op uit

zijn om geld te verdienen, om hun vermogen te vergroten en akker aan akker te kunnen kopen. Hoe menige handelaar of winkelier is er, die voor de dienst van God en voor het zoeken van de dingen die boven zijn, nooit tijd heeft. Die zich onderdompelt in zijn bankzaken, vergaderingen en dergelijke bezigheden. En wordt hij eens tot iets anders geroepen of genodigd, dan is het: 'Houd mij voor verontschuldigd, mijn zaken laten het mij niet toe, ik kan niet komen'. Zo keert hij de les van de Heere Jezus volslagen om, namelijk: 'Zoek eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden' (Mattheüs 6:33).

Wat zijn er, behalve de hiervoor genoemden, ook veel mensen die vijf juk ossen gekocht hebben en daarom niet komen. Daarmee bedoel ik hen, die zo bezet zijn met hun werk en kostwinning, dat dit eigenlijk alles is wat ze doen. Daarnaast hebben ze geen tijd over en geen lust om iets anders te doen. Hoe velen zijn er die niets anders doen dan met ossen ploegen in de aarde, of anders gezegd, die als mollen erin wroeten. Er zijn heel veel middenstanders en arbeiders, zeker de armsten onder hen, die niet anders doen dan sloven voor het lichamelijke welzijn, zowel op de rustdag als doordeweeks. Of die doordeweeks zo uitgeput zijn en dan menen dat ze de rustdag voor hun genoegen mogen besteden. Zo hebben ze nooit de tijd om over de nodiging der genade na te denken.

Wat zijn er velen die een vrouw getrouwd hebben en daarom ook nalatig zijn. Zulke mensen die altijd tot over de oren onder de huiselijke bezigheden bedolven zijn. Die zich door hun vrouw of door hun man laten weghouden of afleiden van de Heere; en die zo, in plaats van elkaar op te wekken, beiden buiten blijven. Die zich volledig verliezen in het genot en de lichamelijke verlangens van het huwelijk. Daardoor is er geen plaats over voor een gemoedsbeweging die uit God is. Ze verdrinken in het plezier, het zingenot en de vreugden van de wereld. Daardoor lopen ze weg van de maaltijd der genade en hebben geen smaak in de vreugde daarvan.

Kom, zeg mij eens, is de wereld niet vol van zulke mensen? Menen velen van hen daarbij ook niet, dat ze verontschuldigd zijn omdat ze niet kunnen komen. Zo wiegen ze zichzelf in slaap met een ingebeelde onmogelijkheid, waarom het van hen niet geëist kan worden. Zie het in de mensen van aanzien. Hoe kan men dat, menen ze, met fatsoen van hen vergen. Het is voor hen ook niet te doen. Ze hebben teveel verplichtingen en publieke zaken moeten voorgaan.

Zie het ook bij rijke mensen. Men kan het hen immers, menen ze, met reden niet euvel duiden dat ze van hun geld en goed gebruikmaken, hoewel dat gebruik meestal louter misbruik is. Als God in Zijn voorzienigheid aan hen geld en goederen geeft, moeten ze deze immers

beheren, en daar hebben ze hun tijd voor nodig. Maar ondertussen verspillen zij er veel te veel tijd aan. Zie het eveneens bij kooplieden, handelaars en handwerkslieden. Men moet immers, zo menen zij, getrouw zijn in zijn beroep. 'Die zijn huisgezin niet verzorgt, is erger dan een ongelovige', zie 1 Timotheüs 5:8. Als God iemand deze bekwaamheden geeft, dan moet men ze gebruiken. Om die reden, vinden ze, moet men hen verontschuldigen, zeker hen die het arm in de wereld hebben. Ten slotte ziet men het ook bij getrouwde mensen. Wat zoekt men al uitvluchten in huiselijke bezigheden en wat denkt men om die reden verschoond te zijn. Menigeen denkt dat het van hem niet gevegd kan worden, en dat hij niet wat zou mogen genieten van de wereldse genoegens en de vermaken van de jeugd. Maar ondertussen neemt het overdadige vormen aan. En de Heere met Zijn zalige gemeenschap blijft uit het zicht.

Wat is dat een zinloze dwaasheid, een uiterste verkeerdheid. Denkt u dat zulke dwaze voorwendsels u kunnen verschonen. Denkt u dat de Heere uw kunnen of niet kunnen niet kan onderscheiden, of het werkelijk een niet *kunnen* is, of een niet *willen*. Denkt u dat u voor Zijn oordeel enige verontschuldiging zult vinden. O nee, daar is geen verschoning voor.

De nodiging van God is Zijn bevel en daar past geen uitzondering bij.

De zaak waartoe u genodigd wordt, staat in geen verge-

lijking met dat waarom u ze afwijst. Zeker als u let op de zaak zelf, hoe ze het hart vervult en ook gelet op haar duurzaamheid. Laat het dan zo zijn als het is, het zwaarste moet het zwaarste wegen.

Het bezitten van een akker, het kopen van ossen, het trouwen met een vrouw, mits op een gematigde wijze, dat alles kan wel samen gaan met gehoor geven aan de nodiging van het Evangelie. Als dat niet zo was, dan was de verontschuldiging inderdaad terecht.

Daarom och, dat het overdenken hiervan vele dwaze mensen eens wijs maakte. Denk hier eens aan.

Nu wordt u nog genodigd en u weet niet, hoe lang nog. Die u laat nodigen, is de Heere. Hoe kunt u zulk een eer afwijzen. U wordt niet genodigd tot een treurige, ongelukkige staat, maar tot een vreugdevol avondmaal.

Hij biedt u geen verlies aan, maar integendeel een groot voordeel. Alles waar u nu aan verslingerd bent, daarmee zult u beschaamd uitkomen; en in plaats van voor verontschuldigd gehouden te worden, zal het uw schuld des te groter maken.

Welaan dan, al gij ongehoorzamen, verlaat die slechtigheden.

Zie eens het lege van alle dingen die u najaagt. En zie dan eens de zaligheid van de goederen, waartoe u geroepen wordt. Zie ook het vergeefse van de verontschuldiging, die u zoekt.

Maak dan een wijze keuze om alle dingen te leren zien als bijzaak en het meest te staan naar het ene nodige.

Kinderen van God. Zorg er steeds voor, dat u niet te veel ingewikkeld wordt in de dingen van deze wereld. U bent voor de hemel geroepen. Laat u toch vooral niet teveel in bezit nemen door akkers en goederen, schatten en bezit, koopmanschap en handel. Of te veel opgaan in uw beroep en werk of ook wel in het vermaak en de genoegens van dit leven, die dikwijls toch al een te grote plaats innemen. Dat past u immers niet. Daardoor wordt u al te veel belemmerd in het voortgaan in het Koninkrijk Gods. Streef er daarom naar u steeds meer hiervan te ontdoen en te leven voor de hogere dingen.

Zoals Paulus het zegt: ‘Wij merken niet aan de dingen die men ziet, maar de dingen die men niet ziet; want de dingen die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen, die men niet ziet, zijn eeuwig’ (2 Korinthe 4:18). Anderen bedenken aardse dingen, maar uw wandel is in de hemelen. ‘Want de wereld gaat voorbij met al haar begeerlijkheid, maar die de wil van God doet, blijft in eeuwigheid’ (1 Johannes 2:17).

AMEN

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

In open envelop zonder postzegel zenden aan:

Pieters Media bv
Antwoordnummer 5
4500 WC GROEDE

Uitgave
STICHTING “SMYTEGELT-FONDS”

REVEREIL-SERIE

Voorzitter
Ds. J. Westerink, Urk

Secretariaat
Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld
storten op IBAN: NL94 INGB 0000 5814 92
t.n.v. Penningmeester
“Smytegeltfonds”, Putten

Abonnement: € 9,- per jaar (10 ex.)

Opgave nieuwe abonnees en adreswijzigingen
(bij voorkeur schriftelijk) aan:

Pieters Media bv,
Postbus 12,
4503 ZG GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl
www.reveilserie.nl